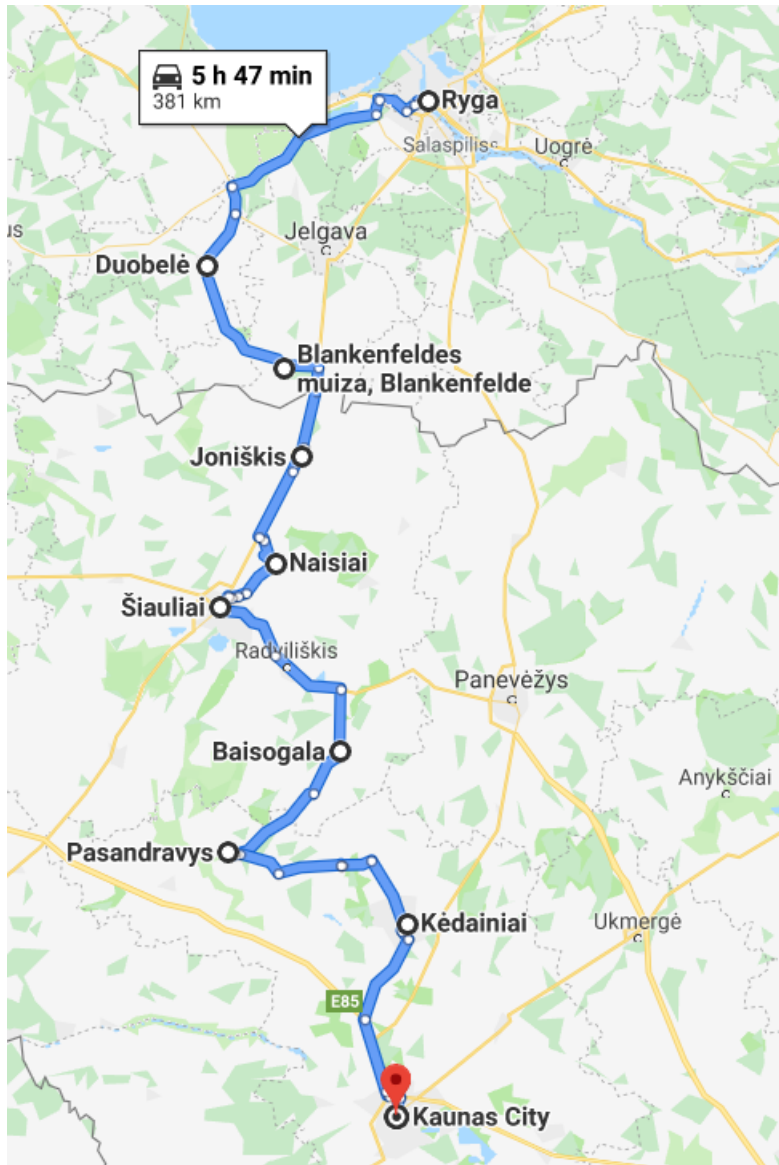

6. RYGA – KAUNAS: Gražieji ir praktiškieji sodai

Trukmė: 3 dienos, 420 km

Maršrutas: Ryga – Duobelė – Ziedkalnė – Vilcė – Blankenfeldė – Joniškis – Naisiai – Šiauliai – Pakalniškiai – Baisogala – Pasandravys – Kėdainiai – Babtai – Kaunas

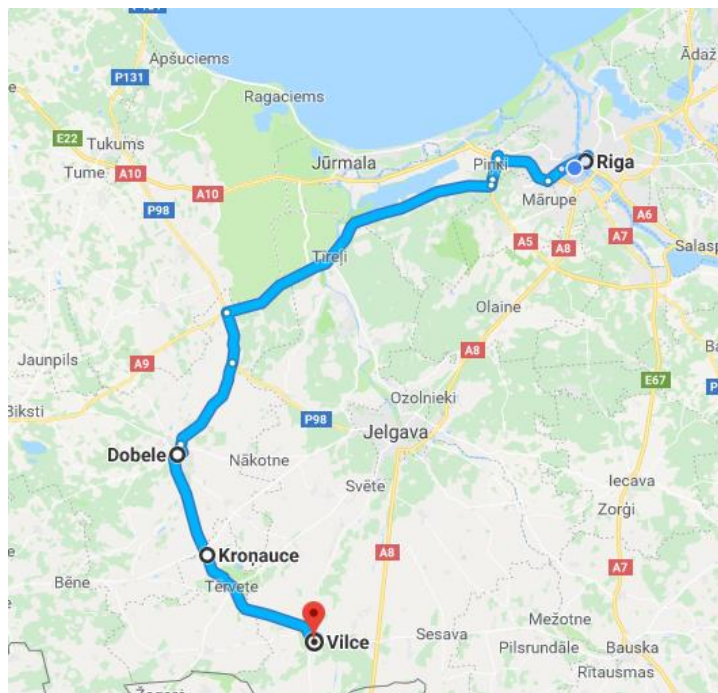

Šiuo maršrutu keliaujama iš Latvijos sostinės Rygos, aplankant gražias kaimo vietas, iki Kauno, antrojo pagal dydį Lietuvos miesto. Klūgų šeimos dekoratyvinis sodas garsėja begonijomis. Duobelės sodininkystės ir daržininkystės institute yra daugiau nei 200 alyvų veislių kolekcija. Gražių ir praktinių idėjų sodas didžiuojasi savo spygliuočių kolekcija, o jo šeiminkai siūlo paragauti prieskonių, džiovintų uogų ir vaisių. Ūkis „Rūkšišu tėjas“ („*Nykštukų arbatos*“) yra vienas didžiausių Latvijos vaistinių augalų ūkių (auginamos ežiuolės, medetkos, ramunėlės ir t.t.). Kroniaučėje sezono metu siūloma mėgautis bijūnų grožiu Andrio Berkino sode ir puošniu ūkiu „Viestardi“ tulpių sodu. Kita stotelė – ūkyje „Droši

vesels“ („*Drąsiai sveikas*“), kur auginamos daržovės, taip pat iš vaistinių augalų gaminami tepalai. Lankantis „Mėtų namelyje“ galima paragauti pipirmėčių arbatos, sausainių, medaus su mėtomis ir mėtų sirupo. Blankenfeldės dvare galima apžiūrėti unikalią varpelių kolekciją ir išragauti natūralias sultis, sirupus bei marinuotus skanėstus, kurie ruošiami vietoje. Joniškyje siūloma aplankyti raudonąją ir baltąją Jonišio sinagogą, Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į dangų bažnyčią bei Jonišio istorijos ir kultūros muziejų. Jakiškių dvaras nėra renovuotas ir yra išsaugojęs autentiškus elementus, pavyzdžiui, krosnis, užraktus, laiptus, duris. Baltų žolynų muziejuje auginama apie 30 skirtingų rūšių ir veislių augalų. Šaulių Botanikos sode įkurti trys senųjų augalų darželiai, atsižvelgiant į atitinkamo laikotarpio kaimo tradicijas – prieškario, tarpukario ir pokario. Burbiškio dvaras, žavintis gamtovaizdžiu ir skulptūrų parku, organizuoja kasmetinį tulpių festivalį. Kleboniškių sodyboje-muziejuje galima pamatyti autentiškas Aukštaitijos regiono sodybas. Baisogalos dvaras vadinamas karališkuoju, nes jis kadaise priklausė Lietuvos didžiajam kunigaikščiui, o jo 12 hektarų plotą užimantis parkas yra vienas gražiausių Lietuvoje. Žymaus lietuvių poeto Mačiulio-Maironio muziejuje yra du istoriniai sodai. Sodyboje „Garsi Tyla“ galima įsigyti namie pagaminto „laimingo maisto“, taip pat pasivaikščioti senuoju 100-mečiu sodu ir apžiūrėti vaistinių augalų darželį. Lietuvos sodininkystės ir daržininkystės institutas vykdo ne tik mokslinę, bet ir eksperimentinę-gamybinę veiklą. Čia galima įsigyti įvairių vaismedžių ir vaiskrūmių sodinukų bei sezoninių daržovių ir vaisių. Prof. Tado Ivanausko Obelynės parke galima apžiūrėti 300 rūšių ir augalų formų kolekciją, obelų sode auga ir vienas seniausių medžių – dviskiautis ginkmedis. Kaune galima pamatyti seniausią obelį – beveik 360 metų. Obels aukštis – 8 m, kamieno apimtis 1,3 metro aukštyje – 285 cm. Vytauto Didžiojo universiteto Kauno Botanikos sode auga unikalūs augalai, įrengta didžiausia Lietuvoje oranžerija, taip pat čia galima apžiūrėti senųjų gėlynų kolekcijas. Maršrutas baigiasi Kaune, buvusioje laikinojoje Lietuvos sostinėje (1920–1939).

Pirma diena

Ryga – Duobelē – Ziedkalnē – Vilcē – Blankenfeldē (120 km)

Štelmacheru sodas, esantis Bērzēs upēs krante, yra vadinamas akmenų pasaka ir stebuklingu sodu. Sodą puošia skirtingų formų ir dydžio akmenys, girnų akmenys, varstiniai ir seniūnijų ribas žymintys stulpai. Akmenų ekspoziciją papildo dekoratyviniai sodinukai ir augalų kompozicijos, kuriomis rūpinasi sodo šeimininkė.

Klūgų šeimos dekoratyvinis sodas pripažintas vienu gražiausių sodų Latvijoje. Patys šeimininkai šio sodo kraštovaizdžiu pataria mėgautis liepos mėnesį, kai visomis spalvomis pražysta vasaros gėlės.

Duobelės sodininkystės institutas, kuris susideda yra Latvijos mokslinis vaisių ir daržovių tyrimų centras. Kasmet instituto Alyvų parke galima apžiūrėti didžiausią Baltijos šalyse alyvų kolekciją, kurią sudaro 200 alyvų veislių. Apsilankę sode, galite apžiūrėti Pēteris Upītis muziejū, įsigyti augalų ir mėgautis vaisiais, uogomis, sultimis ir saldumynais.

Gražių ir praktinių idėjų sodas Duobelėje

Gražių ir praktinių idėjų sode puošnūs gėlių sodinukai ir didžiulė spygliuočių kolekcija džiugina akis ištisus metus. Už namo esančioje ūkinėje zonoje yra daržas ir šiltnamiai. Sode turistų grupėms siūlomos „Pitas“ prekės ženklų prieskonių, džiovintų uogų ir vaisių degustacijos.

Ūkis „Rūķišu tējas“ („Nykštukų arbatos“) yra vienas didžiausių vaistinių augalų produkcijos gamintojų Latvijoje. Ūkyje auginami įvairūs augalai, iš kurių gaminamos arbatos: rugiagėlių, medetkų, ramunėlių ir kt. Įkurtas pavyzdinis sodas su vaistiniais augalais ir trumpa

informacija, kaip juos vartoti. Lankytojai turi galimybę produkcijos įsigyti patraukliomis kainomis. Grupinės ekskursijos metu patariama, kokias arbatas pasirinkti, bei vyksta gardžių arbatų degustacijos.

Bijūnų sodas „Galdnieki“/ „Staliai“

Bijūnų kolekcionierius Andris Berkins pavasariais ne tik atveria savo sodą lankytojams, bet ir populiarina bei garsina Tėrvetės vardą gražiomis gėlių istorijomis. Taip pat lankytojams siūloma įsigyti sodinukų savo sodui papuošti. Sodą rekomenduojama lankyti žydėjimo metu – birželio mėnesį.

Tulpių sodas „Viestardi“

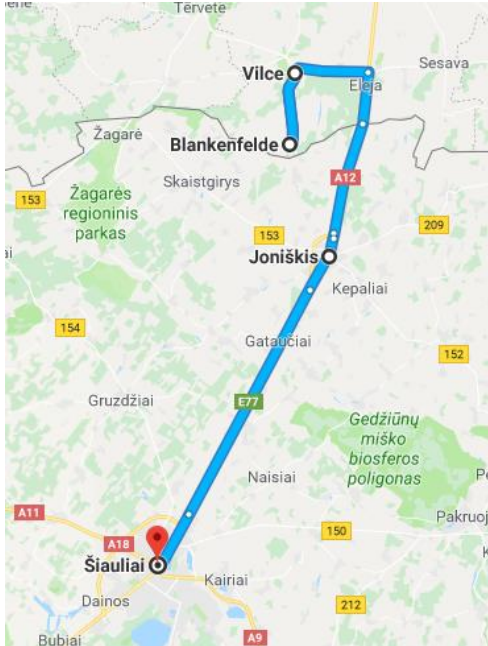
Pagrindinė ūkio veikla – tulpių auginimas. Produktų iš šaltalankių gamyba. Nedidelis gyvulių ūkis: ponis, ožkytės, triušis.

Siūloma apsilankyti gegužės mėnesį.

Apgyvandinimo paslaugos Blankenfeldėje

Antra diena

Blankenfeldė – Vilcė – Joniškis – Jakiškiai – Naisiai – Šiauliai (93 km)

Ūkis „Droši Vesels“ / „Drašiai sveikas“

Ūkis yra Jelgavos apskrityje Vilcės seniūnijoje. Šiltnamiuose auginamos daržovės ir įvairūs augalai. Iš vaistinių augalų gaminami tepalai. Siūlomos paskaitos apie sveiką mitybą bei gyvenimo būdą.

„Mėtų namelyje“ yra galimybė paragauti įvairių mėtų arbatų, sausainių, zefyrų, medaus su mėtomis ir mėtų sirupo. Kūrybinėse dirbtuvėse gaminamas pipirmėčių muilas, dekoruotos lėkštės su pipirmėte, dekupažine technika dekoruotos žvakės ir daug kitų dalykų. Šeiminkė iš mėtų gamina miltelius ir veido toniką.

Blankenfeldės dvaras

Dvaras yra nacionalinis kultūros paminklas, turintis daugybę amžių. Atkurtas gražus dvaro parkas su modernia vaikų žaidimų aikšte, o atnaujintame rūmų namuose yra pirmame varpinės muziejaus aukšte, o antrame - moderniuose viešbučio kambariuose, kur galite apsistoti, mėgautis atmosfera. Dvaras, ramiai pailsėti ir kitą rytą - skanūs pusryčiai. Blankenfeldės dvaras siūlo 100% natūralių sulčių, skanių ir sveikų sirupų iš juoduogių šeivamedžių, obuolių, juodųjų ir raudonųjų serbentų, moliūgų ir morkų, taip pat konservuotų daržovių, pagamintų pagal mėgstamus receptus.

Latvijos – Lietuvos siena.

Joniškio miesto centre galima aplankyti Baltąją ir Raudonąją Joniškio sinagogas, Joniškio Švč. Mergelės Marijos ėmimo į dangų bažnyčią, Joniškio istorijos ir kultūros muziejų.

Jakiškių dvaras istoriniuose šaltiniuose minimas nuo XVI a. pabaigos. Dvaras – klasicistinių architektūros bruožų. Iš buvusių dvaro pastatų iki šiol yra išlikę pagrindiniai dvaro rūmai, ledainės pastatas, garinis malūnas. Dvaras nerestauruotas, todėl vis dar autentiškas – menišką dvasią jame saugo įvairūs daiktai, išlikę iš dvarininkų Koškolių laikų ir sovietmečio. Šalia dvaro pastato išliko kai kurie dvaro parko fragmentai (jo būta apie 2 ha ploto): įvažiavimo į sodybą senų liepų alėja, vertingi seni maumedžiai, tuopos, pušys, taip pat nedidelė kūdra.

Baltų žolynų muziejaus teritorijoje auginama apie 30 įvairių rūšių ir veislių augalų. Į tris dalis suskirstytame prieverpstės formos gėlyne auga sakraliniai, buitiniai ir kultūriniai augalai. Apeigose naudojami žolynai, kurių šventumu tikima atliekant įvairius ritualus, auga sakralinėje dalyje (aguona, linas, rugiagėlė, pelynas, pievinis šalavijas ir kt.). Buitinė dalis – tai vaistažolės ir prieskoniai, naudojami gydymui, sveikatos stiprinimui bei maisto pagardinimui (žemuogė, čiobrelis, kraujažolė, miškinė mėta ir kt.). Kultūrinę dalį puošia lietuviškų veislių vilkdalgiai, bijūnai, jurginai, lelijos, auginamos našlaitės. Muziejaus augalai atspindi Lietuvos paveldo sodų dekoratyvinių augalų rūšinį asortimentą bei supažindina su lietuviškos selekcijos kultūriniais augalais. Žolynai lankytini pavasarį ir vasarą.

Šiauliai yra miestas šiaurės Lietuvoje. Šiauliai taip pat vadinamas Saulės miestu. Pats didingiausias Šiaulių miesto pastatas yra Šv. Petro ir Šv. Pauliaus katedra. Šiauliuose labai lengva praleisti laisvą popietę teminiame muziejuje, nes mieste yra daug jų (fotografijos, dviračių, šokolado, radijo / televizijos, geležinkelio, kačių...). Saulės laikrodžio aikštėje pamatysite vieną iš pagrindinių miesto simbolių - "Saulys". Netoliese Talksos ežero pakrantėje stovi "Geležinė lapė", kuri yra didžiausia gyvūno skulptūra, įtraukta į Lietuvos Gineso rekordų knygą.

Šiaulių universiteto botanikos sodas. Tai yra jauniausias bei mažiausias pagal plotą (6,54 ha) botanikos sodas Lietuvoje. Čia auginama daugiau kaip 4000 įvairių rūšių ir veislių augalų. Botanikos sode įrengti trys senųjų kaimo augalų darželiai pagal atitinkamo laikotarpio tradicijas - prieškario, tarpukario ir pokario. Sode organizuojami renginiai, rengiami edukaciniai žaidimai, galima užsisakyti paskaitas.

Rekomenduojame pavalgyti:

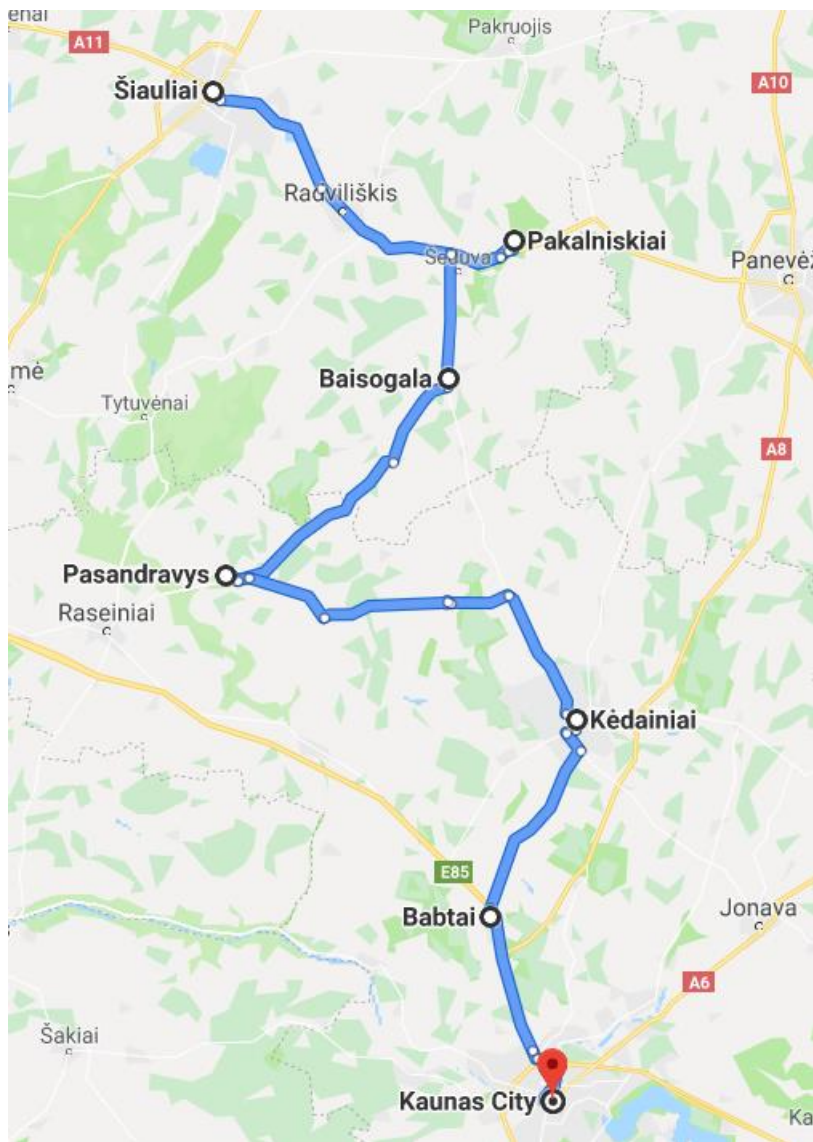
- Restoranas "Audruvis", *Joniškio r.*
- Kavinė "Medžiotojo užėiga", *Joniškio r.*
- Kaimo turizmo sodyba "Girelė", *Šiaulių r.*

Apgyvendinimo paslaugos:

- Kaimo turizmo sodyba "Girelė", *Šiaulių r.*
- Smuklė "Žarija", *Radviliškio r.*

Trečia diena

Šiauliai – Pakalniškiai – Baisogala – Pasandravys – Kėdainiai – Babtai – Kaunas
(~ 210 km)

Burbiškio dvaras gyvuoja nuo XVII amžiaus. 1991 m. čia įkurtas Daugyvenės kultūros istorijos muziejus – draustinis, kuris užima 28 ha plotą. Parkas mišraus stiliaus, su puikiais, vaizdingais, nedidelėmis salelėmis pasipuošusiais tvenkiniais. Salelėse įrengtos jaukios poilsio aikštelės, į kurias veda grakštūs mediniai ir mūriniai tilteliai bei lieptai. Tiek rūmų, tiek parko teritorijoje gausu skulptūrų. Nuo 2000 metų čia organizuojamos tulpių žydėjimo šventės, kur eksponuojama apie 300 rūšių tulpių.

Trejose dvaro teritorijos vietose yra išlikę vaismedžių sodų fragmentai. Didžiausias ir vertingiausias sodas yra toliau nuo dvaro pastatų. Čia pasodintos 7 vaismedžių eilės, kuriose būvę po 14 vaismedžių. Daugelis jų išnykę, tačiau likę vaismedžiai yra neblogos būklės – ‘Antaninio’, ‘Sierinkos’, ‘Koštelės’ obelių veislių.

Kleboniškių kaimo buities muziejus įrengtas 1991 m. 18 ha teritorijoje, kur autentiškos sodybos reprezentuoja Aukštaitijos regioną. Į muziejų po atviru dangumi iš apylinkių perkelti XIX–XX a. būdingi kaimų pastatai: gryčios, klėtys, pirtys, klojimai, daržinės - viso 28 objektai. Čia demonstruojami senieji kaimo rakandai, įvairūs baldai, namų apyvokos reikmenys, žemės ūkio padargai bei technika. Muziejus turtingas tam kraštui būdingais dekoratyvinių augalų darželiais. Ypatingas dėmesys čia skirtas jurginams.

Baisogalos dvaras yra vienas iš senesniųjų dvarų – vadintas karališkuoju, nes priklausė Lietuvos didžiajam kunigaikščiui. Nuo 1830 m. šie rūmai priklausė dvarininkų Komarų giminei. Iki šių dienų išlikę puošnūs, vėlyvojo klasicizmo stiliaus (ampyro) dvaro rūmai, pastatyti XIX a. viduryje. Žmonių dėmesį traukia dvaro malūnas, o 12 ha parkas yra vienas gražiausių Lietuvoje. Peizažinis Baisogalos parkas įkurtas XIX a. pirmojoje pusėje. Nuo miestelio pusės rūmų link veda kaštonų alėja. Nuo vartų pagrindinė alėja eina tarp dviejų vingiuotų tvenkinių, per tiltelį su liūtų figūromis. Už rūmų įvairiausi medžiai supa vingiuojančias alėjas ir siaurus parko takelius. Abiejose pagrindinėse parko alėjos pusėse yra po tvenkinį, o parko gilumoje - tvenkinys su sala.

Poeto Jono Mačiulio – Maironio tėviškės muziejaus teritorijoje yra du sodai: senąjį sodą, kurį labai mėgo Maironis, pasodino poeto tėvas, kitą sodą įveisė sesuo. Juose iki šiol dera senųjų veislių obelys 'Popierinis', 'Sierinka', 'Rudens dryžuotasis' ir kriaušės 'Citrininė' bei 'Klepo mėgstamoji'. Sodyboje auga dekoratyviniai augalai būdingi tradiciniam vidurio Lietuvos gėlių darželiui - rutos, lelijos, flioksai, ir poeto labai mėgti nasturtai (žemčiūgai).

Garsios tylos sodyboje, įsikūrusioje ant senosios Nevėžio vagos šlaito yra gaminamas „laimingas maistas“, iš visko, kas yra užauginama ūkyje. Sodyboje esantis 2,3 ha šimtmetis sodas turi apie 113 obelų, 18 kriaušių ir 8 trešnes. Sodybos šeimininkė taip pat augina prieskoninius augalus – peletrūną, gelsvę, pipirmėtę, šalaviją bei dekoratyvinius – piliarožes, bijūnus, jurginai, viendienės.

Lietuvos sodininkystės ir daržininkystės institutas vykdo ne tik mokslinę, bet ir eksperimentinę-gamybinę veiklą. Jo eksperimentinę bazę sudaro eksperimentiniai sodai ir daržai, bandyminiai šiltnamiai, medelynas. Šis institutas augina lietuviškus vaisius ir daržoves, iš jų gamina išskirtinės kokybės, sveikus ir natūralius produktus. Institute taip pat galima įsigyti įvairių vaismedžių ir vaiskrūmių sodinukų bei sezoninių daržovių ir vaisių.

Tado Ivanausko Obelynės sodyba-parkas. Čia galite pamatyti 300 rūšių ir formų augalų kolekciją, tarp kurių yra vieni iš seniausių planetos medžių – dviskiautis ginkmedis ir metasekvoja. Sode auga prof. T. Ivanausko sukurta obelų veislė 'Vytis'. Obelynės parkas užima apie 6,5 ha plotą. Čia auga ir didžiulė Beržininkų ananaso obelis, dar vadinama Sodų motinėle – jos aukštis 11 m, o vainiko plotis net 12 m.

Keliaukite toliau ir už maždaug 15 minučių kelio automobiliu nuo Obelynės aplankykite **Seniausią obelį Lietuvoje**, kuri skaičiuoja beveik 360 metų ir vis dar veda vaisius. Nors obelis auga privačiame sklype, tačiau yra pažymėta informaciniu stendu. Miškinės obels aukštis – 8 m, kamieno apimtis 1,3 metro aukštyje – 285 cm. Šiuo metu gyvybingos tik kelios obels šakos, tačiau jos pasidengia vešlia lapija, veda vaisius, kurie yra gan rūgštūs, tačiau pasižymi ypatingu kvapnumu.

Pasivaikščiokite po **Vytauto Didžiojo universiteto Kauno botanikos sodą**, kuriame auga unikalūs augalai. Sodas užima daugiau kaip 60 ha plotą, o visuomenės lankymui atviros ekspozicijos – apie 30 ha plotą. Šiame sode įrengta didžiausia Lietuvoje oranžerija, vyksta įvairios parodos, susitikimai, gėlių žydėjimo savaitės bei edukaciniai užsiėmimai. Senieji Lietuvos gėlynų augalai pagal botaninę klasifikaciją demonstruojami skirtingose augalų bendrijose. Edukaciniame darže auginama daugiau kaip dvidešimt rūšių tradicinių senųjų veislių daržovių. Lankytojai senovinių lietuviškų obuolių veislių sode gali rasti retai kur matomas purpurines obelis.

Kaunas. Antras pagal dydį Lietuvos miestas. Nuo 1920 iki 1939 metų buvo laikinoji Lietuvos sostinė. Verta apsilankyti senamiestyje, Rotušėje, Šventųjų apaštalų Petro ir Povilo arkikatedroje bazilikoje, Perkūno name, pasivaikščioti po Laisvės alėją, apsilankyti Nacionaliniame M.K.Čiurlionio dailės ir Velnių muziejuose.

Rekomenduojame pavalgyti:

- Restoranas „Siesta”, *Kauno r.*
- Restoranas “Višta puode”, *Kaunas*